

Mediální analýza Očkování versus Neočkování

1. 1. 2021 – 31. 8. 2021

T A
Č R

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

MUNI
MED

Institut
biostatistiky
a analýz

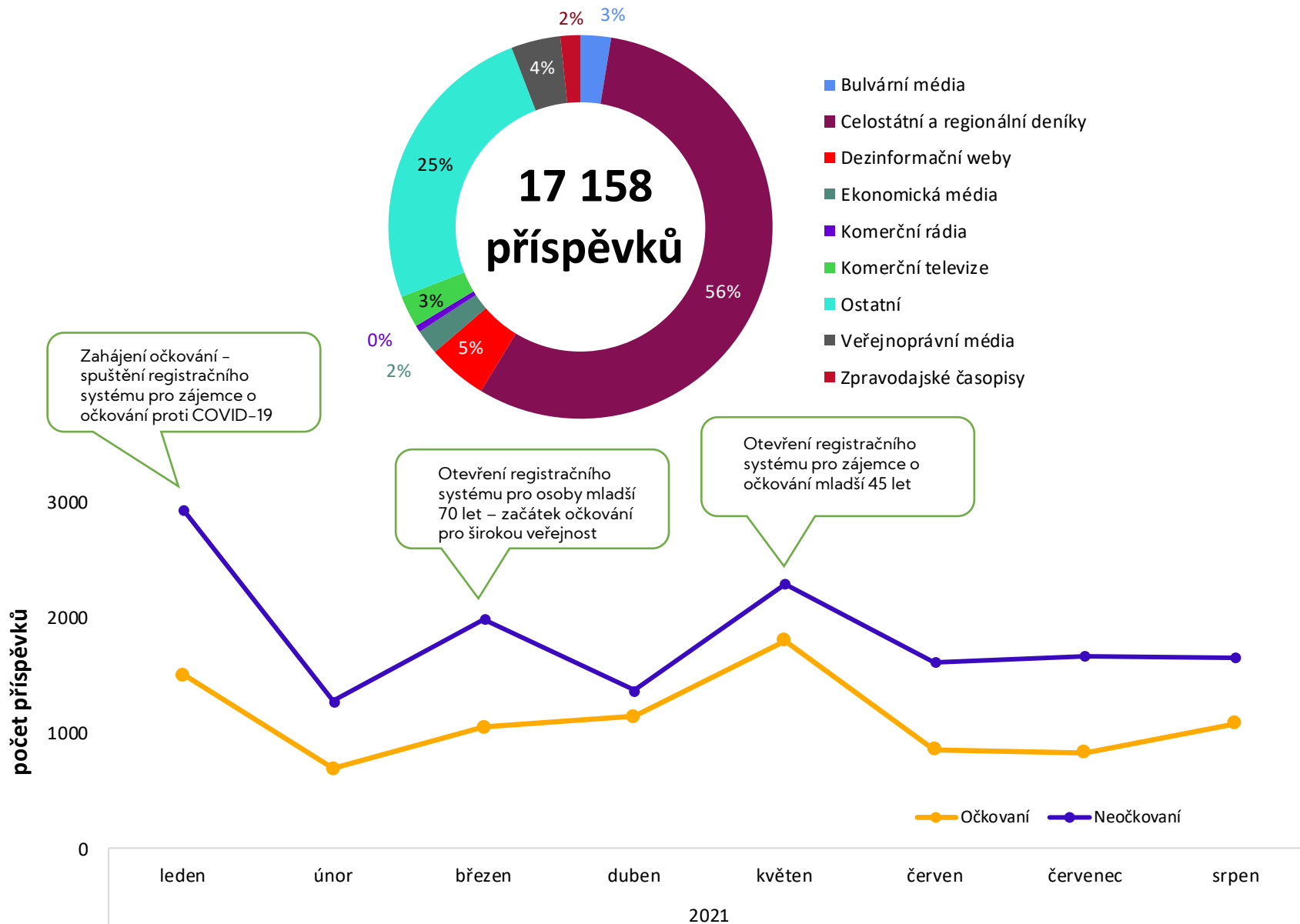
newton media

Klíčové závěry

- Analýza se zaměřuje na zmapování způsobů, jakými česká média referovala v prvních osmi měsících roku 2021 o dvou skupinách populace, a sice o té, která má důvěru k očkování proti COVID-19, je očkovaná nebo se očkovat chystá (pro zjednodušení ji nazýváme „očkovaní/pro očkovaní“ či pouze očkovaní), a o té, která naopak očkování více či méně nedůvěřuje, není dosud očkovaná a zpravidla se očkovat odmítá (zjednodušeně „neočkovaní/proti očkovaní“ či neočkovaní). Výsledkem analýzy je vytvoření typologií pro každou z těchto podskupin a porovnání medializace různých typů očkovaných a neočkovaných, o nichž média v analyzovaném období referovala.
- Měřeno počtem zmínek byla výrazněji medializována skupina neočkovaných/proti očkovaní, a to během celého sledovaného období včetně hlavních vrcholů publicity. Ty byly zaznamenány v souvislosti se zpřístupňováním očkování pro další kategorie občanů ČR v lednu, březnu a květnu. (viz [slide 3](#)) Hlavní zásluhu na převaze neočkovaných měli „aktivní odmítači“ očkování proti COVID-19, jichž se týkaly více než dvě třetiny referencí v této kategorii. (viz [slide 5](#))
- Ve skupině očkovaných/pro očkovaní byly nejčastěji zmiňovaným typem prostí „očkovaní“ („naočkovaní“, „vakcinovaní“ apod.) (83 %), o nichž se zmiňovaly především různé zpravodajsky laděné příspěvky, včetně citací statistik, průzkumů atd. Aktivní „podporovatelé“ („zastánci“, „příznivci“) očkování/vakcín proti COVID-19 figurovali pouze v 1 % příspěvků (viz slide 4), což je ve velkém protikladu vůči mediálnímu zájmu, který se podařilo získat opačnému táboru aktivních odmítačů.
- O obou skupinách – očkovaných i neočkovaných – nejčastěji referovaly celostátní a regionální deníky, jejichž souhrnný podíl činil 56 % (viz [slide 3](#)). Ponecháme-li stranou kategorii ostatních médií, kam spadá vše mimo vymezený předmět zájmu této analýzy, byly druhou nejaktivnější skupinou s velkým odstupem dezinformační weby (5 %). Zatímco celostátní a regionální deníky věnovaly téměř stejnou pozornost očkovaným a neočkovaným (4 288 ku 4 404 zmínek), v případě dezinformačních webů byl zaznamenán téměř 1,6krát vyšší podíl zmínek o neočkovaných (612) oproti zmínek o očkovaných (387).
- Zajímavé rozdíly jsou i mezi nejaktivnějšími tituly v referování o očkovaných a neočkovaných. V obou žebříčcích dominují zpravodajské weby, mezi neočkovanými je však patrná výraznější pozice webu parlamentnilisty.cz i některých jasně dezinformačních webů (viz [slide 8](#) a [9](#)).

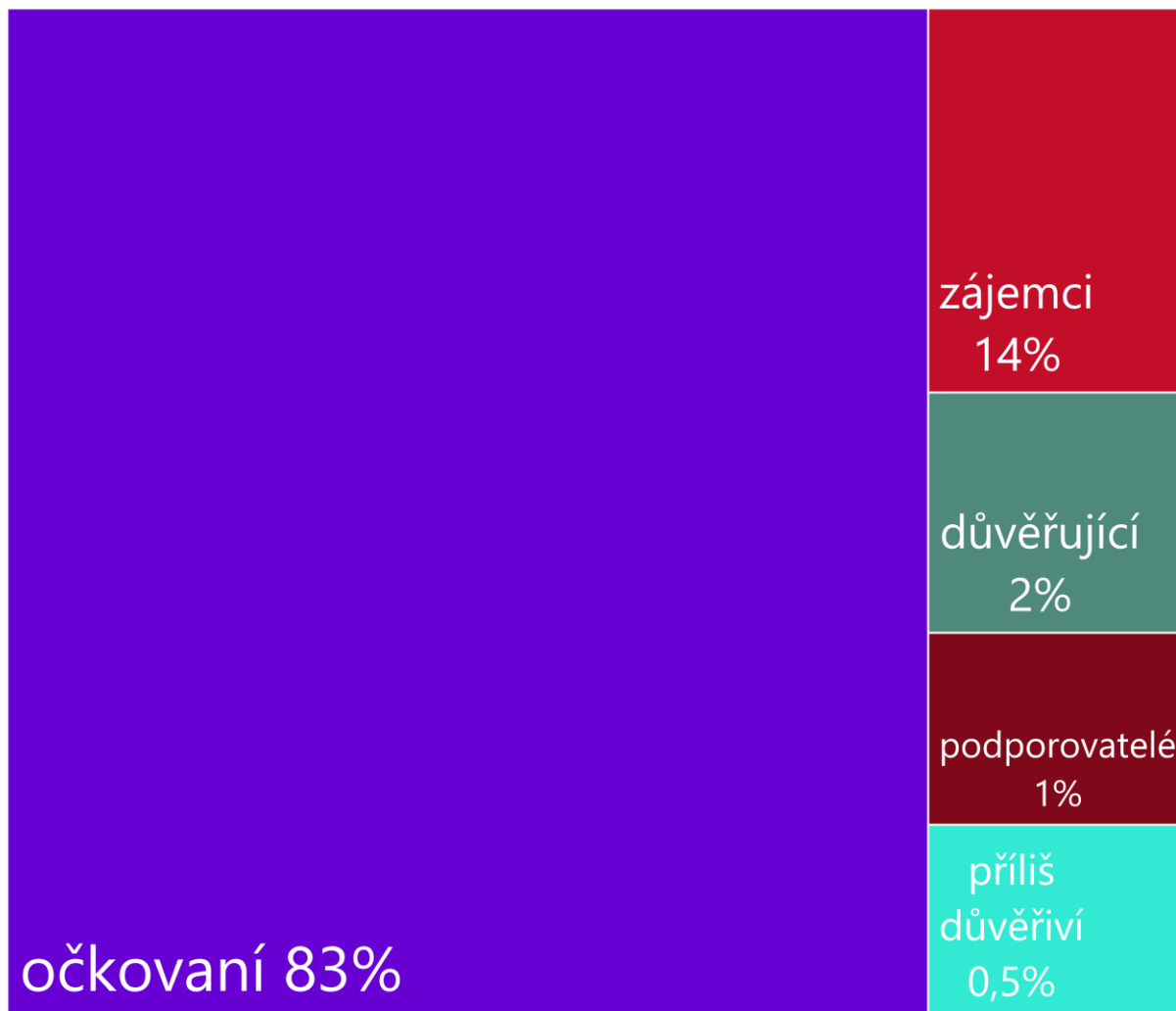
Očkování a neočkování v médiích

Nadpoloviční většina (56 %) všech zmínek o skupinách očkových/pro očkování a neočkových/proti očkování v českých médiích připadala na celostátní a regionální deníky. Z dalších specifických skupin médií, které tato analýza sleduje, byly nejpočetnější zmínky na dezinformačních webech, odkud pocházela každá dvacátá zmínka. Podobně výrazný podíl měla také veřejnoprávní média (4 %). Podíly bulvárních médií a komerčních televizí činily shodně po 3 procentech.

Po celé sledované období věnovala média větší pozornost skupině neočkových, tedy těm, kdo očkování nejsou, jsou z různých důvodů proti očkování a/nebo se nechtějí nechat očkovat. V případě skupin očkových/pro očkování i neočkových/proti očkování medializace kulminovala v lednu, kdy bylo očkování proti COVID-19 v ČR oficiálně zahájeno, a v květnu, kdy byla registrace k očkování zpřístupněna mladším věkovým kategoriím (pod 45 let). Skupina neočkových zaznamenala vrchol také v březnu, kdy se začínalo s očkováním mimo nejrizikovější skupiny (pod 70 let) a probíhala široká debata o prospěšnosti plošného očkování.

Očkování a jejich typologie v médiích

Způsoby mediálního referování o skupině očkovaných/pro očkování lze rozdělit do několika typů. Zdaleka nejpočetnější byl zpravodajsky laděný, hodnotově neutrální typ, kdy se hovoří o „očkovaných“, „očkovaných“, „naočkovaných“ či „vakcinovaných“ proti COVID-19 bez adjektiv či jiných zpřesňujících výrazů (83 %).

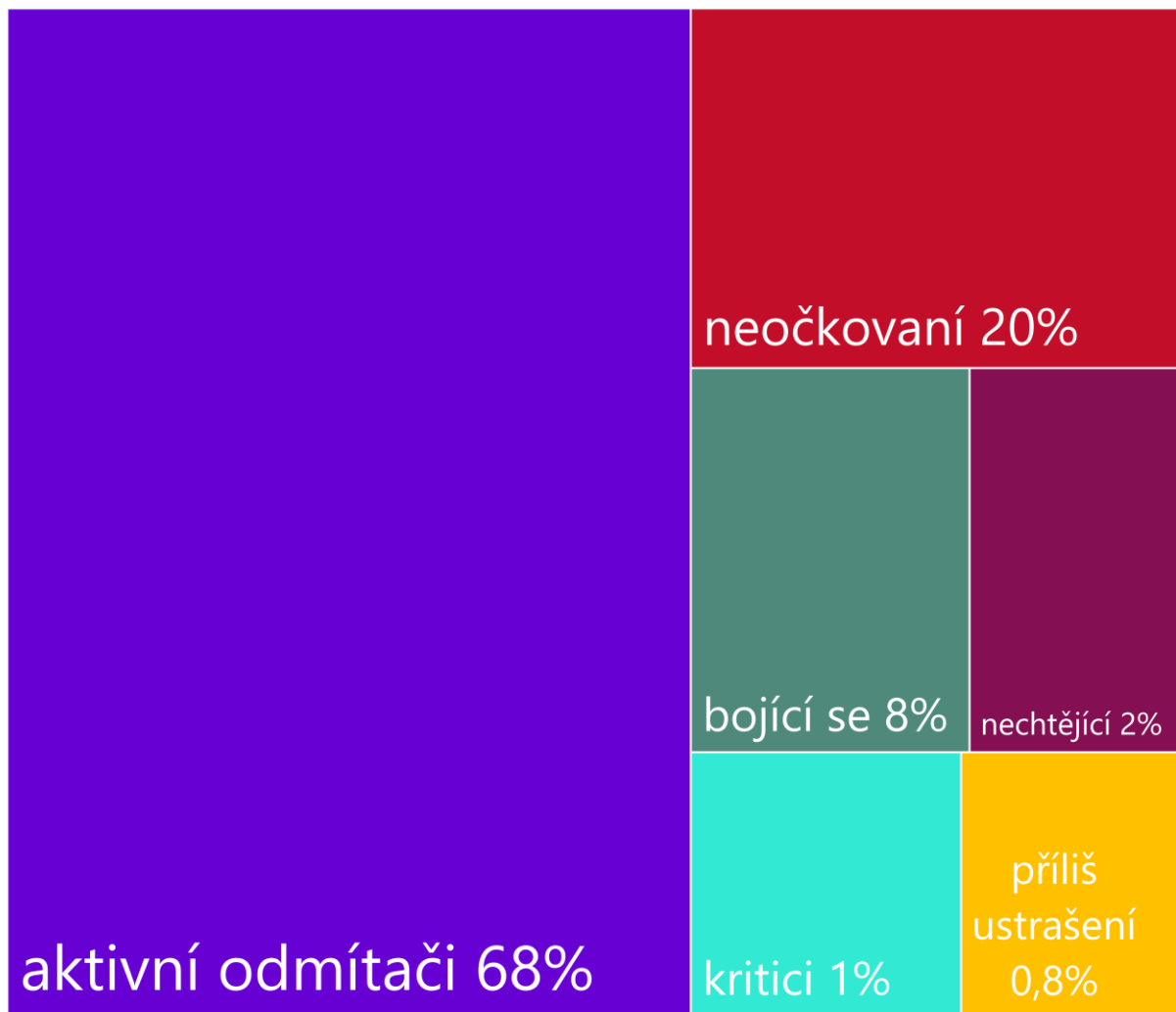
Druhý nejpočetnější typ tvořili ti, kteří v průzkumech, anketách a při dalších příležitostech projevovali o očkování zájem (zájemci o očkování, zajímají se o očkování apod.) (14 %).

Pouze dvě procenta zmínek se týkaly lidí, kteří deklarovali důvěru vůči očkování proti COVID-19 (věří či důvěřují, mají důvěru k očkování, vakcínám).

Vcelku okrajový zájem projevovala sledovaná média také vůči kategorii aktivnějších podporovatelů očkování a vakcín proti COVID-19. Zmínky o „podporovatelích“, „zastáncích“ či „příznivcích“ očkování nepřesáhly jedno procento všech referencí o skupině očkovaných (pro očkování).

Ještě menší publicitu (0,5 %) však měly hodnotově zabarvené reference o údajně „příliš důvěřivých“ zastáncích očkování proti COVID-19, kam v souvislosti s očkováním spadají zmínky o „svědčích covidových“ (termín užívaný Danielem Landou), covidistech (termín pocházející od Václava Klause staršího) a podobně.

Neočkovaní a jejich typologie v médiích

V případě skupiny neočkovaných/proti očkování si podle naší analýzy největší podíl mediálního zájmu (68 %) vybojovali aktivní odmítači očkování a vakcín proti COVID-19, které média nazývala „odpůrci“, „odmítači“, „odpírači“ očkování/vakcín, nebo „antivaxeři“, mnohdy s více či méně silnou negativní konotací. Výraznou událostí, která tento typ zviditelnila, byla například kauza „Davidových hvězd“ s nápisem „Neočkovaný“, kterými se někteří odpůrci očkování začali na veřejnosti označovat. Hovořilo se o něm také v souvislosti s organizovanými demonstracemi odpůrců očkování a dalších opatření proti COVID-19.

Neutrální, zpravodajsky laděný typ referencí pracující s pojmy „neočkovaní“ a „nevakcinovaní“ byl obsažen v pětině referencí o této skupině aktérů.

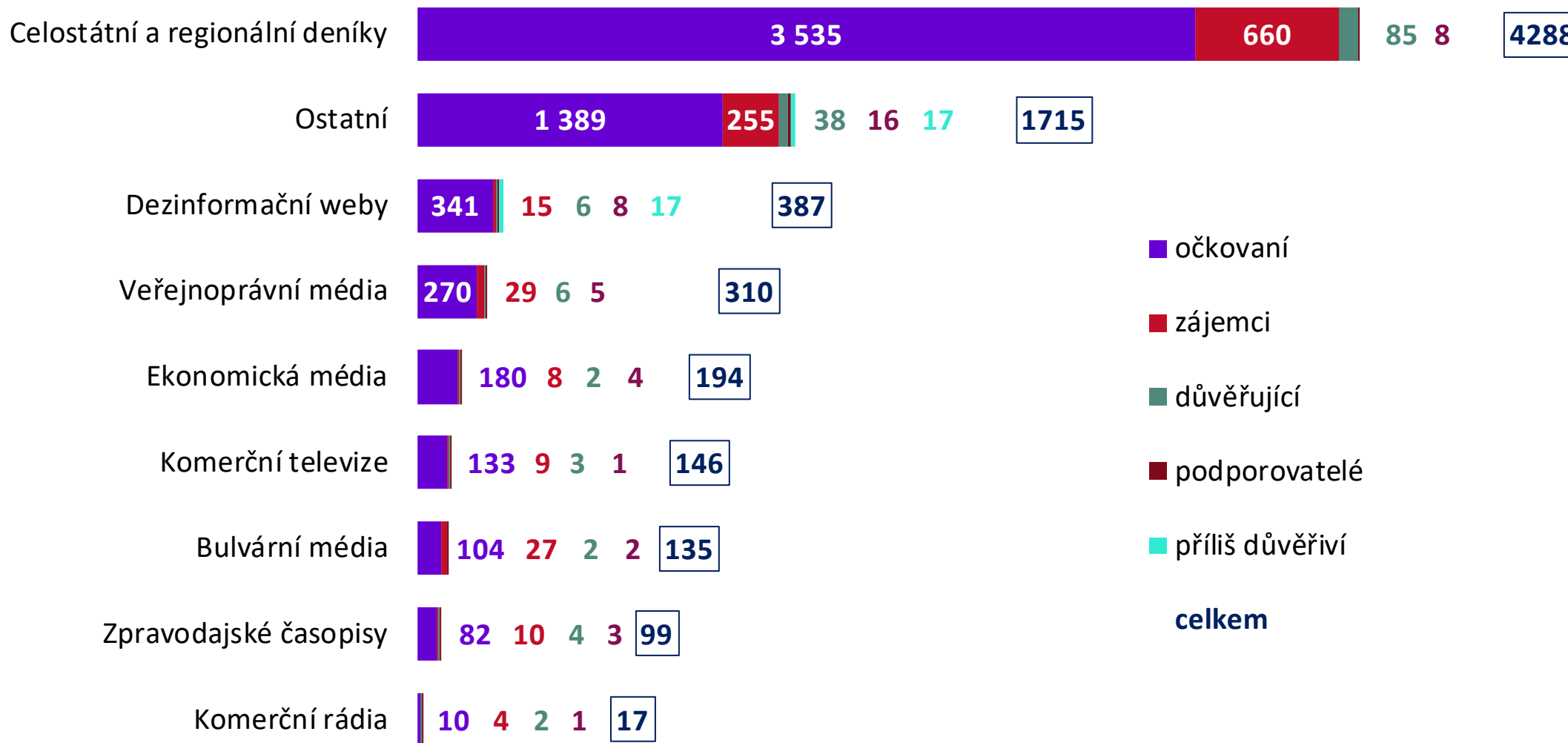
Skupina aktérů, kteří se bojí očkování proti COVID-19, mají z něj strach či obavy byla zastoupena v 8 procentech zmínek.

Naše analýza vypíchlá ještě další tři minoritní typy aktérů z řad neočkovaných, První tvoří ti, kteří v průzkumech, anketách a podobných příležitostech deklarovali, že se očkovat nechtějí, ale tento jejich postoj se neprojevuje jako aktivní odmítání (2 %).

Další specifický typ tvoří ti, o nichž se hovoří jako o „kriticích“ očkování proti COVID-19 (1 %). Nejedná se jako v případě aktivních odmítačů o aktivisty, ale spíše o mediálně známé osobnosti, které se profilují skrze odborné či politické diskuse, komentáře, rozhovory a podobně.

Pro zajímavost jsme zařadili také typ „příliš ustrašení“, kam spadají zmínky o „lehce dementních“ (výrok Miloše Zemana) odpůrcích očkování.

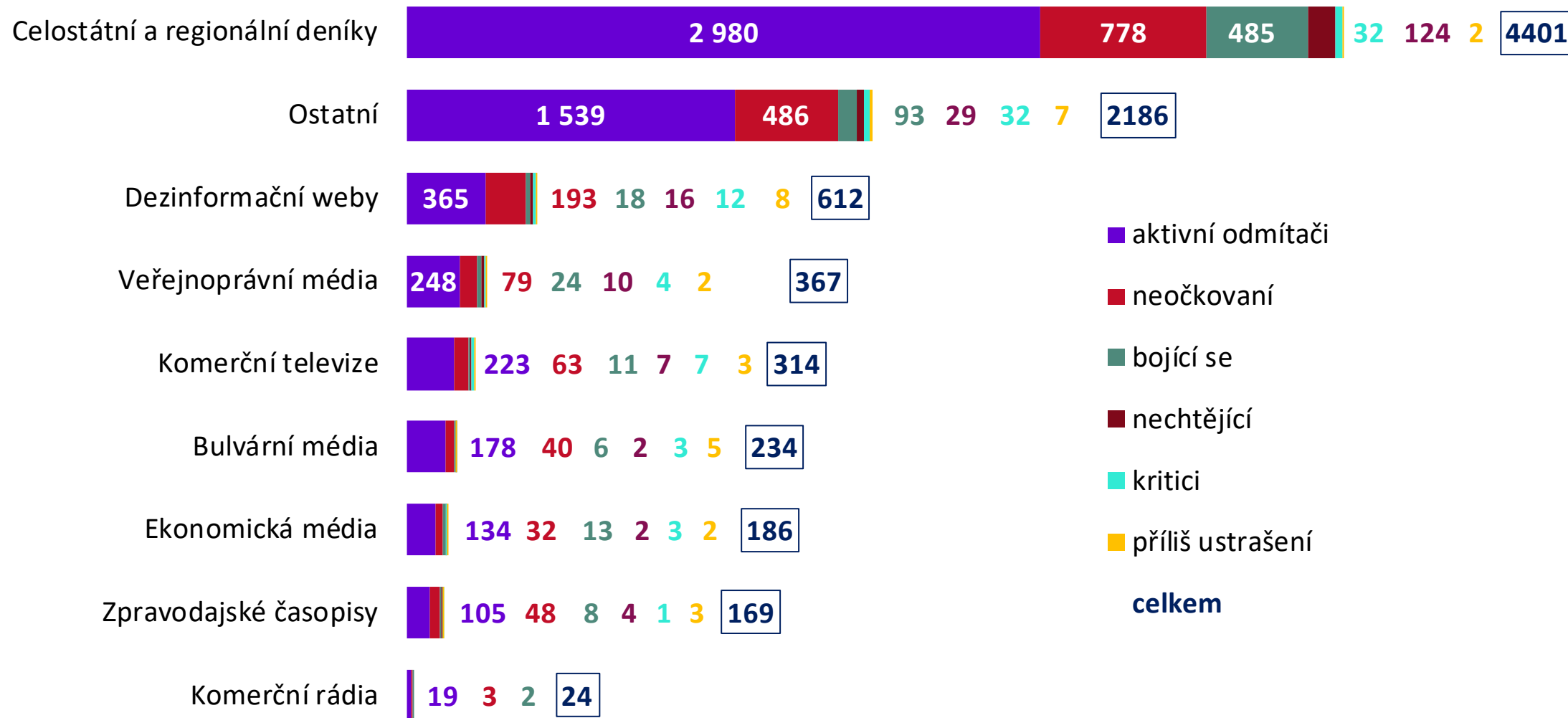
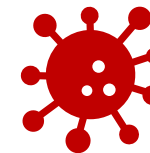
Očkování ve skupinách médií

- očkovaní
- zájemci
- důvěřující
- podporovatelé
- příliš důvěřiví
- celkem

počet zmínek

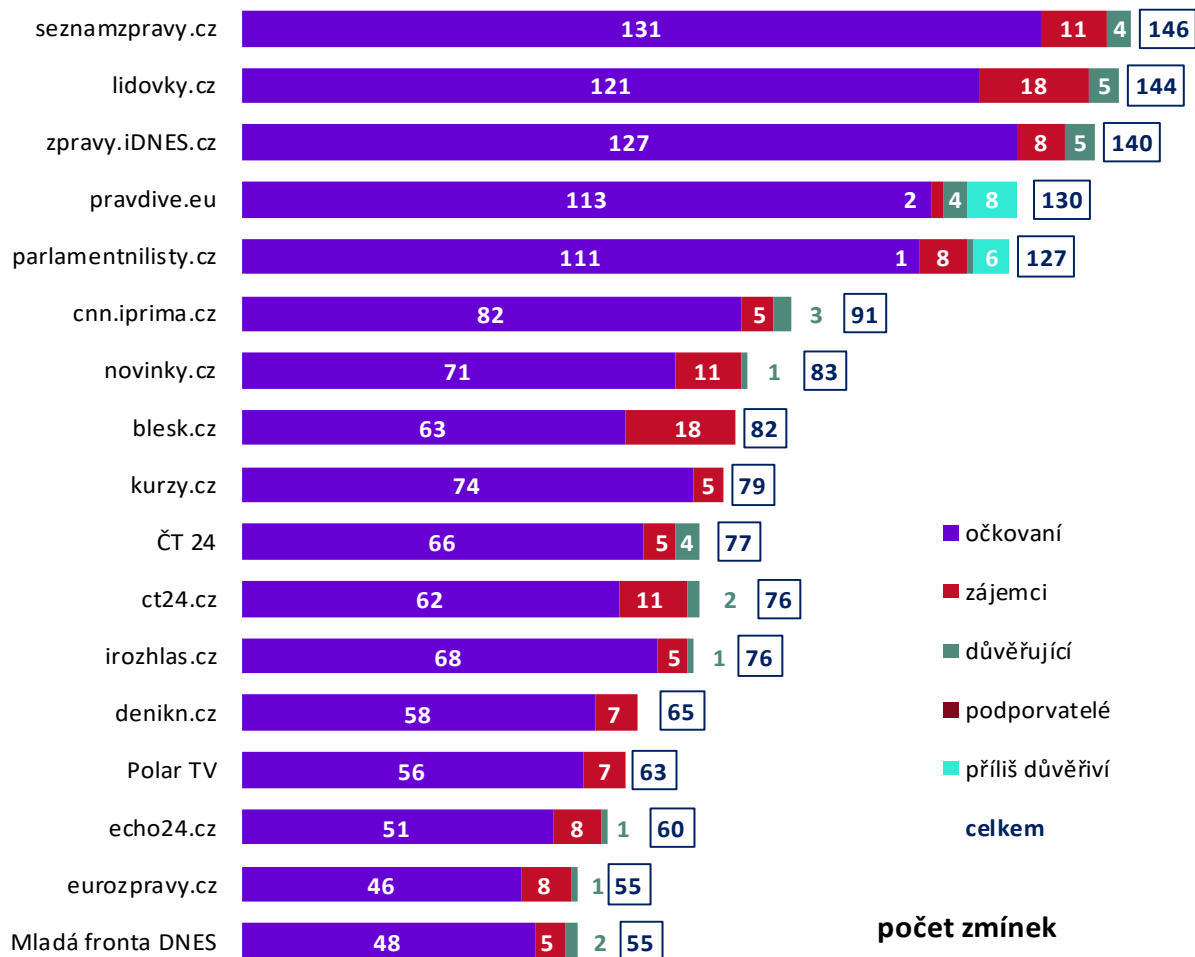
Neočkovaní ve skupinách médií

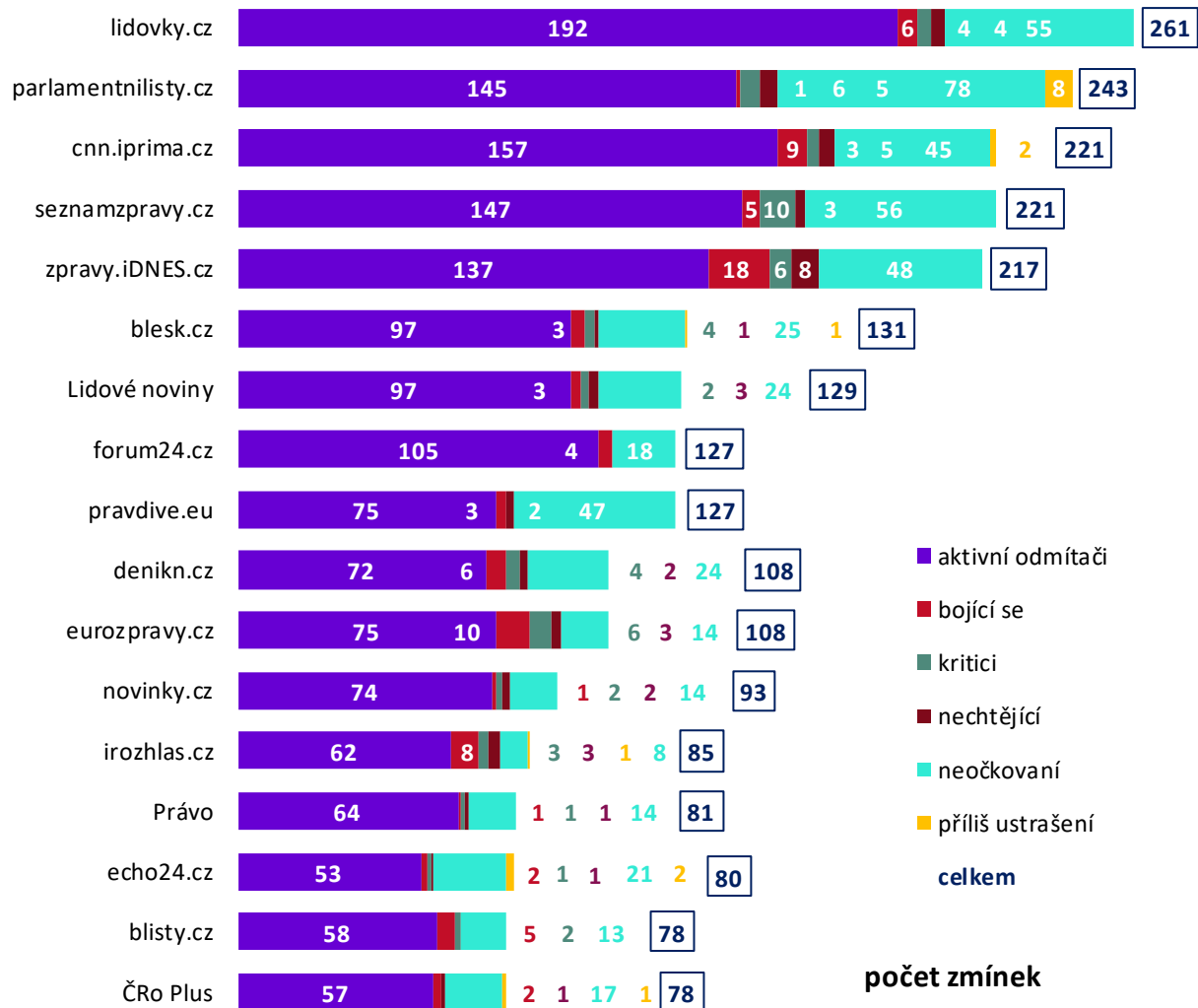
- aktivní odmítači
- neočkovaní
- bojící se
- nechtějící
- kritici
- příliš ustrašení
- celkem

počet zmínek

Média nejvíce zmiňující očkované

Média nejvíce zmiňující neočkované

Zprávy > Zdraví > 45 % Čechů je proti vakcíně. Stát by měl změnit strategii komunikace a uznat možnost nežádoucích účinků, apeluje publicista

45 % Čechů je proti vakcíně. Stát by měl změnit strategii komunikace a uznat možnost nežádoucích účinků, apeluje publicista

Úterý, 5. ledna 2021, 07:30

Podle výzkumu agentury STEM je skoro polovina Čechů zásadně proti očkování. Ministerstvo zdravotnictví na to reaguje vyvracením očkovacích mýtů, ovšem prá strategie může naopak ještě více upevnit odpor k očkování, varuje odborník.

45 procent lidí v Česku odmítá vakcínu proti nákaze covid-19, nejčastěji jde o lidi ve věku 3 let. Zájem o očkování má 39 procent dospělých, nejčastěji jde o muže. Lidé starší 60 let a ob velkých měst. 16 procent respondentů je zatím nerozhodnuto. Vyplyvá to z výzkumu agent STEM, který si nechalo vypracovat Ministerstvo zdravotnictví.

Odmítači očkování jsou černí pasažéři, řekl Kubek. Musíme je přesvědčit

15.07.2021

epidemie vede jen jedinou cestou a tou je očkování. Potvrzují to i data, vakcíny před covidem chránily výborně. Teď je ale nutné dostat očkování k lidem, kteří ho odmítají nebo se koronavíru nebojí. Shodli se na tom šéf lékařské komory Milan Kubek s ministrem Vojtěchem. Zatím neuvazují o nařízení povinného očkování.

ANKETA
Jste očkovaní proti covidu-19?

Informace bez lhaní
PRAVDIVE.EU

Domů | Hlavní správy | Slovensko Aktuálně | Blogy | RSS

Šok. Odmítáš očkování? Tak nazdar! Příběh plzeňské učitelky

© 25-4-2021 | Zpravodajství | Česko aktuálně | 4/10

Pani učitelka zašla za ředitelem a předložila mu lékařské doporučení, aby nebyla očkována a bojovala proti koronaviru jiným způsobem. To si ovšem naběhla, jelikož ředitel školy jí jasně vysvětlil, že neví, co s tím. Dokonce jí sdělil: „Dovedete si představit tu situaci. Tady nejsme v parlamentu, abych si mohl kvůli jednomu jedinci nebo pár osobám dovolit zastavit očkování. Navíc pani učitelka je na škole jediná, která odmítá očkování. Budete černá ovce,“

nechal jen pro sebe, a tak dnes s ní na škole, kde učí matematika ztrácet autoritu, protože i ty dostali doma od rodičů očkovat. A tak pani Magdalena podlehla a rozhodla se, že přijde o práci. Dokonce se dostala až k samotnému úvodem a ne kvůli věku, musíte předložit lékařskou zprávu, c jiného, než zůstat neočkovaná. Momentálně je na škole republika vůbec možné. Mimochodem, co třeba právo škola stojí velké peníze a nejsou pro učitele ze základních škol? pani Magdalena a rozhodla se, že zřejmě ze školství zpropenka nebo buď ona, nebo někteří politici skončí

Dalších 7 fotek >

Události | Názory | Magazín | Orientace | Seriály | Křížovky | Video | Obrazem

ČESKO

Politici se přetahují o odpůrce vakcín. Každý pátý Čech se nechce očkovat, dvě strany cítí šanci

Asi nikdy nebyly vakcíny v Česku tak horkým společenským tématem. A z toho důvodu začaly přetekat do politiky. Zatímco většina politického spektra se předháná v receptech na co nejrychlejší proočkování populace, část politiků volí zcela opačný přístup: vakcíny demonizují a notně doplňují konspiračními teoriemi.

Michal Bernáth | 16. července 2021 5:00

Metodika

Cíl analýzy

Cílem analýzy je na základě předem zvolených klíčových slov vyhodnotit to, jakým způsobem česká média v období od ledna do srpna 2021 referovala o skupinách očkovaných/pro očkování a neočkovaných/proti očkování, a to s přihlédnutím k frekvenci výskytu různých označujících pojmů vztahujících se k těmto skupinám, časovému vývoji jejich medializace a jejich rozložení do skupin médií a jednotlivých mediálních titulů.

Výběr příspěvků

Analýza využívá příspěvky ze sledovaného období, které jsou obsaženy v mediálním archivu Newton Media. Příspěvky pocházejí ze všech skupin médií s výjimkou agenturního zpravodajství. Příspěvky byly vybrány v několika krocích. Nejprve na základě komplexních dotazů s cílem vybrat z mediálního archivu všechny příspěvky, které se nějakým způsobem vztahovaly k obecně chápaným skupinám populace s vstřícným a naopak odmítavým postojem k očkování a vakcínám proti COVID-19, včetně těch, kdo se už nechali očkovat, respektive neočkovaných a těch, kdo deklarují, že se očkovat nenechají.

Vlastní analýza

Vybrané dva soubory relevantních příspěvků byly dále analyzovány pomocí filtrování dílčích pojmů označujících příslušníky skupin na základě jejich vztahu k očkování a vakcínám (očkování, odpůrci očkování, podporují očkování, bojí se očkování, antivaxeři apod.). Pojmy byly vytipovány tak, aby pokrývaly maximum možných variant, jimiž média o sledovaných skupinách referovala. Analýza již dále nepracovala s obsahem jednotlivých příspěvků, vytipované pojmy posloužily k jejich rozřazení, vytvoření typologií očkovaných a neočkovaných a kvantitativnímu porovnání medializace jednotlivých dílčích typů.

Výsledné typologie obsahují v případě očkovaných/pro očkování tyto typy: očkování, zájemci, podporovatelé, důvěřující, příliš důvěřiví, a v případě neočkovaných/proti očkování jsou to: neočkovaní, nechtějící se očkovat, aktivní odmítači, bojí se, kritici a příliš ustrašení. Většina konkrétních označujících pojmů, které byly zařazeny k jednotlivým typům, je uvedena na příslušných místech v textu analýzy.